

Teorija (rješenja pišite na odvojenim papirima od zadataka)

1. Definirajte sljedeće pojmove i navedite primjere gdje se traži:
  - (a) (1 bod) teorem sistema PD , te navedite dva primjera teorema sistema PD
  - (b) (1 bod) alfabet logike prvog reda
  - (c) (1 bod) nelogički aksiom neke teorije prvog reda, te navedite dva nelogička aksioma Zermelo–Fraenkelove teorije skupova.
2. Iskažite sljedeće tvrdnje:
  - (a) (1 bod) jaki teorem potpunosti za sistem PD
  - (b) (2 boda) generalizirani teorem potpunosti za teorije prvog reda, te definirajte sve pojmove koji se spominju u teoremu
  - (c) (1 bod) teorem kompaktnosti za logiku prvog reda.
3. (4 boda) Dokažite teorem potpunosti za sistem prirodne dedukcije za logiku sudova.
4. (4 boda) Dokažite da je svaka instanca sheme aksioma $\forall x(A \rightarrow B) \rightarrow (A \rightarrow \forall xB)$, gdje formula A ne sadrži slobodnih nastupa varijable x , valjana formula.

Zadaci (svaki po 5 bodova)

1. U sustavu prirodne dedukcije izvedite:

- (a) $P \vee (\neg P \wedge Q) \vdash \neg Q \rightarrow P$
- (b) $\vdash (P \rightarrow Q) \rightarrow ((\neg P \rightarrow Q) \rightarrow Q)$

2. Glavnim testom ispitajte valjanost formule

$$(\exists x P(x) \rightarrow \exists y \forall x R(x, y)) \rightarrow \forall z \forall x \exists y (R(z, y) \vee \neg P(x)).$$

Ukoliko formula nije valjana, navedite $\{P, R\}$ -strukturu koja to dokazuje.

3. Dokažite da formula $\exists x \forall y \neg R(y, x)$ nije logička posljedica skupa

$$\{R(x, z) \rightarrow (R(x, y) \vee R(y, z)), R(x, y) \rightarrow \neg R(y, x)\},$$

te da je svaka $\{R\}$ -struktura koja to dokazuje beskonačna.

4. Za svaku od sljedećih ekvivalencija dokažite ili opovrgnite postojanje skupa σ -formula S koji ju zadovoljava.

- (a) Normalna σ -struktura $\mathfrak{M}$ je model za S ako i samo ako je $\mathfrak{M}$ beskonačna.
- (b) Normalna σ -struktura $\mathfrak{M}$ je model za S ako i samo ako je $\mathfrak{M}$ konačna.